ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Μακεδονικά

Τόμ. 13, Αρ. 1 (1973)

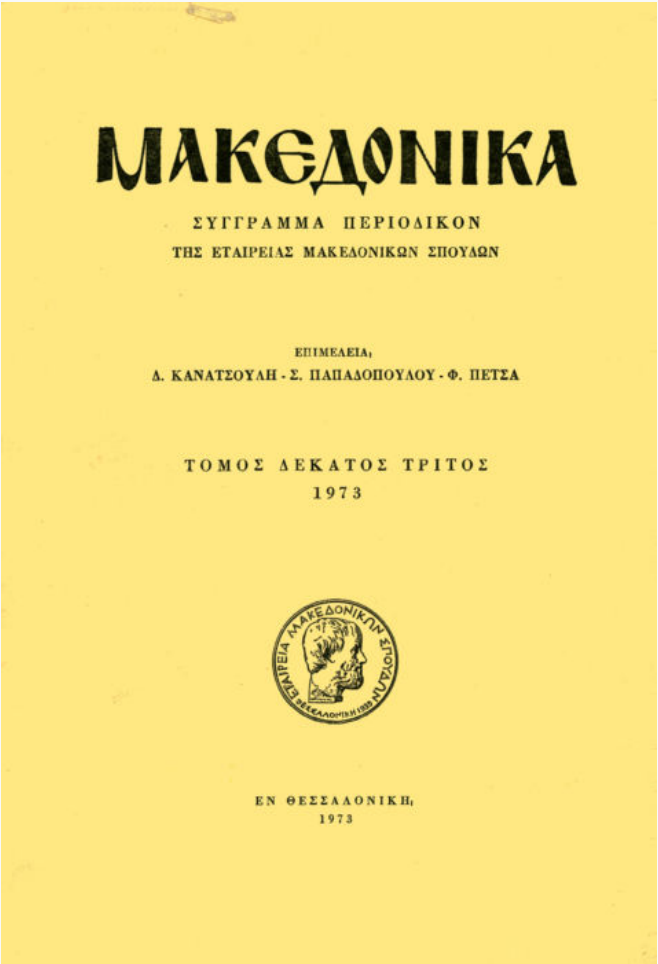
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑι,
Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ - Σ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - Φ. ΠΕΤΣΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ
1973

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗι
1973

Νεώτερες ειδήσεις για τον Ιωάννη Κωττούνιο (1572-1657)

Ιωάννης Ε. Καραθανάσης

doi: 10.12681/makedonika.904

Copyright © 2014, Ιωάννης Ε. Καραθανάσης

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καραθανάσης Ι. Ε. (1973). Νεώτερες ειδήσεις για τον Ιωάννη Κωττούνιο (1572-1657). *Μακεδονικά*, *13*(1), 267–273. https://doi.org/10.12681/makedonika.904

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 12/10/2024 06:01:03

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΩΤΤΟΥΝΙΟ (1572-1657)

Γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μακεδόνος ἐθνικοῦ εὐεργέτη Ἰωάννου Κωττουνίου (1572-1657), καθηγητοῦ ἰατροφιλοσόφου στὰ ἰταλικὰ Πανεπιστήμια τῆς Bologna καὶ τῆς Padova, γράφτηκαν ἀρκετὰ ὡς τώρα[1]. Τὸ θέμα ὅμως δὲν ἐξαντλήθηκε καὶ πολλὰ ἀπὸ τὴ δράση τοῦ Μακεδόνος ἐπιστήμονος παραμένουν ἄγνωστα. Σκοπὸς τῆς μελέτης αὐτῆς εἶναι νὰ δώση ὁρισμένες ἄγνωστες πτυχὲς τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωάννου Κωττουνίου.

Ἐκδίδουμε παρακάτω δύο ἔγγραφα ἀπὸ τὰ κρατικὰ βενετικὰ ἀρχεῖα[2]. Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ γραμμένα καὶ τὰ δύο στὴν ἰταλικὴ μᾶς πληροφοροῦν γιὰ τὰ ἑξῆς: τὸ πρῶτο ἔγγραφο μὲ χρονολογία 3 Σεπτεμβρίου 1631 ἀφορᾶ στὸ διορισμὸ τοῦ Ἰω. Κωττουνίου στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας καὶ εἶναι μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ Φρ. Pisani πρὸς τὸν Procurator Cornaro, μὲ τὴν ὁποία συσταίνεται θερμὰ ὁ Ἰω. Κωττούνιος. Τὸ δεύτερο μᾶς δίνει μιὰν ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα πληροφορία: ὁ Ἰω. Κωττούνιος στὰ 1623, κι ἐνῶ ἦταν καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Bologna, ἦρθε στὴ Βέροια καὶ ζήτησε ἀπὸ τὴν ἀδελφή του Θεολόγα δάνειο εἴκοσι χιλιάδων ρεαλίων. Μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ ὁ Κωττούνιος σκόπευε νὰ λάβη τὸ χρίσμα τοῦ μητροπολίτη Βεροίας, μεταβαίνοντας εἰδικὰ πρὸς τοῦτο στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου θὰ συναντοῦσε καὶ θὰ κατέβαλλε στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη τὸ ποσὸν αὐτό[3]. Ὁ τελευταῖος φυσικὰ θὰ τὸν ἔχριε μητροπολίτη. Ἄγνωστο τί μεσολάβησε καὶ οἱ προσπάθειες τοῦ Βεροιώτη καθηγητοῦ δὲν ἔλαβαν τέλος· ἔτσι ἐπέστρεψε

---

1. Κ. Δ. Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, Θεσσαλονίκη 1947, σ. 471-488 καὶ τελευταῖα Ἀριστ. Στεργέλλη, Τὰ Δημοσιεύματα τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδοβας τὸν 17ο καὶ 18ο αἰώνα, Ἀθῆναι 1970, σ. 49 καὶ 52. Τοῦ ἴδιου, Νέα βιογραφικὰ στοιχεῖα γιὰ τὸν Ἰωάννη Κωττούνιο, «Θησαυρίσματα», τ. 5 (1968), σ. 250, σημ. 7. Κλ. Τσούρκα, Ἰωάννης Κωττούνιος (1572-1658) ὁ ἐκ «Βερροίας σοφός» καὶ φλογερὸς Ἕλλην, τὸ ἑλληνικὸν Κολλέγιον του εἰς τὴν Πάδοβαν (1657-1920), «Μακεδονικὴ Ζωή», τεῦχ. 44 (Ἰαν. 1970), σ. 14-20, Ζαχ. Τσιρπανλῆ, Οἱ Μακεδόνες σπουδασταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου Ρώμης καὶ ἡ δράση τους στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἰταλία (16ος αἰ.-1656), Θεσσαλονίκη 1971, σ. 125-159, Ἀ. Σιγάλα, Ἐκλαϊκευμένα Μελετήματα, τόμ. Β΄, Ἀθῆναι 1971, σ. 100-112.

2. Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ φυλάσσονται στὰ Βενετικὰ Κρατικὰ Ἀρχεῖα, A.S.V., Rifformatori dello studio di Padova, φ. 421 b καὶ φ. 174.

3. Βλ. σχόλια Β΄ ἐγγράφου.

στὴν Ἰταλία. Στὸ δεύτερο ἔγγραφο ἐπισυνάπτεται καὶ ἀντίγραφο τῆς ἀπόδειξης τῶν χρημάτων ποὺ ἔλαβε ἀπὸ τὴν ἀδελφή του ὁ Ἰω. Κωττούνιος.

Τὶς πληροφορίες γιὰ τὴ δραστηριότητα αὐτὴ τοῦ Κωττουνίου νὰ χριστῆ μητροπολίτης Βεροίας τὶς ἔχουμε ἀπὸ αἴτηση ποὺ ὑπέβαλε ὁ ἀνεψιός του Ἰω. Κούνιαλης, τὸν ὁποῖο τόσο πολὺ εὐεργέτησε ὁ Κωττούνιος, ἀφοῦ μάλιστα τὸν ἔφερε ἀπὸ τὴ Βέροια στὴν Πάντοβα, γιὰ νὰ σπουδάση Ἰατρικὴ καὶ Φιλοσοφία καὶ τὸν συντηροῦσε μὲ δικά του ἔξοδα[1]. Μὲ τὴν αἴτηση αὐτὴ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βεροιώτη καθηγητοῦ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς διαθήκης τοῦ θείου του τὴν ἐπιστροφὴ τῶν εἴκοσι χιλιάδων ρεαλίων.

Α΄ ΕΓΓΡΑΦΟ

Udine, 3 Σεπτεμβρίου 1631.

Π ε ρ ί λ η ψ η: Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας Cremonini προτείνεται ἀπὸ τὸν Ferd. Pisani στὸν ὑπεύθυνο Procurator Cornaro ὁ διορισμὸς τοῦ Κωττουνίου.

Ill(ustrissi)mo et Ecc(ellentissi)mo Signor mio Collendissimo,
La perdita che lo studio di Padova hà fattode lla persona del Signor Cremonino mi dà luogo di raccomandare vivamente alla protettione di V.E. il Signor Dottor Giovanni Cottunio dà Salonicchi, che hà i requisiti posti nell'allegato foglietto, acciò le piaccia favorirlo in concorso d'ogn' altro nella provissione di quella Catedra di Filosofia, sperando io ch' egli sia per riuscire di sodisfatione à quell' Università et che le gratie di V.E. debbano esser ben impiegate sendo egli di qualità amabili et insigni et che portà degnamente sostener la carica. Supplico perciò V.E. ad esserle liberale de suoi favori, ch' io ne rimarrò alla sua benignità con infinita obligatione, et ricordandole la partial mia osservanza le baccio affetuosamente le mani.

Di V.E. *Di Udine, li 3 Settembre 1631*

Divotissimo Servitor
Ferd. Pisani.

Μ ε τ ά φ ρ α σ η.

Ἐκλαμπρότατε καὶ Ἐξοχώτατε Κύριέ μου Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἀπώλεια ποὺ εἶχε τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Cremonino μὲ κάνει νὰ συστήσω θερμὰ στὴν προστασία τῆς Ἐξοχότητάς

1. Κ. Δ. Μ έ ρ τ ζ ι ο υ, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 479.

σου τὸν κ. διδάκτορα Ἰωάννη Κωττούνιο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ποὺ ἔχει τὰ ἀναγκαῖα πιστοποιητικὰ εὑρισκόμενα στὸ συνημμένο σημείωμα, γιὰ νὰ εὐαρεστηθῆς καὶ τὸν εὐνοήσης στὸ συναγωνισμὸ μὲ κάθε ἄλλο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἕδρας τῆς Φιλοσοφίας. Ἐλπίζω ὅτι αὐτὸς θὰ δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχη στὸ Πανεπιστήμιο αὐτὸ καὶ ὅτι οἱ εὐεργεσίες τῆς Ἐξοχότητάς σου θὰ πιάσουν τόπο, γιατὶ αὐτὸς εἶναι κατὰ τὸ χαρακτήρα ἀγαπητὸς καὶ ἐπιφανὴς καὶ ὅτι θὰ δυνηθῆ ἐπάξια νὰ κρατήση τὴ θέση. Παρακαλῶ γι' αὐτὸ τὴν Ἐξοχότητά σας νὰ γίνη γενναιόδωρη μὲ τὶς εὔνοιές της κι ἐγὼ θὰ παραμένω στὴ ἐπιείκειά της μὲ ἀτελείωτη ὑποχρέωση, καὶ ὑπενθυμίζοντάς της τὸν προσωπικό μου σεβασμὸ τῆς φιλῶ μὲ στοργὴ τὰ χέρια.

Τῆς Ἐξοχότητάς σας

Udine, 3 Σεπτεμβρίου 1631
ἀφοσιωμένος δοῦλος
Ferd. Pisani

Σχόλια.

Cremonino: πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ καθηγητὴ τῆς Ἀριστοτελικῆς Φιλοσοφίας Cremonino, γιὰ τὸν ὁποῖο βλ. τὸ πρόσφατο μελέτημα τῆς Maria Assunta del Torre, Studi di Cesare Cremonini, Padova 1968. Ὁ Κωττούνιος ὑπῆρξε μαζὶ μὲ τὸν Θεόφιλο Κορυδαλέα μαθητὴς τοῦ Cremonini βλ. Ἀριστ. Στεργέλλη, ἔ.ἀ., σ. 253· ἡ ὑπογραφὴ μάλιστα τοῦ Cremonino κοσμοῦσε τὸ πρακτικὸ τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων τοῦ Κωττουνίου. Ὁ Κωττούνιος διορίστηκε τελικὰ ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς πρώτης ἕδρας τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1632 καὶ τακτικὸς στὶς 26 Σεπτεμβρίου 1637, βλ. Ζαχ. Τσιρπανλῆ, ἔ.ἀ., σ. 135.

Β' ΕΓΓΡΑΦΟ

Πάντοβα, 21 Νοεμβρίου 1661

Περίληψη: Ὁ Ἰω. Κωττούνιος στὴν ἐπιθυμία του νὰ γίνη μητροπολίτης Βεροίας δανείζεται τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1623 ἀπὸ τὴν ἀδελφή του Θεολόγα εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια, τὰ ὁποῖα θὰ κατέβαλλε γιὰ νὰ λάβη τὸ χρίσμα τοῦ μητροπολίτη Βεροίας στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, μὲ τὴν ὑπόσχεση ὅτι θὰ τῆς ἐπιστρέψη ἐντὸς ὀλίγου τὰ διπλάσια καὶ μετὰ θάνατον ὅλη του τὴν περιουσία. Τὰ χρήματα ὅμως αὐτὰ οὐδέποτε ἔλαβε ἡ ἀδελφή του, οὔτε καὶ τίποτε ἀπὸ τὴν περιουσία του μετὰ τὸ θάνατό του, γι' αὐτὸ τώρα ὁ ἀνεψιός του Κούνιαλης, σύμφωνα μὲ τὴ γραπτὴ ὑπόσχεση τοῦ θείου του, ζητεῖ τὸ παραπάνω ποσὸν μὲ τοὺς τόκους του.

Sino l'anno 1623 Aprile il qm. Ecc(ellentissi)mo Signor Giovanni Cottunio dovendo andare in Constantinopoli per farsi Metropolita di Veria, sua patria, dignità cospicua et di grand' utile, gratia che non poteva conseguirsi senon con mercede d'oro et perciò procurò et ottene imprestido della Signora Theologa sua sorella reali venti milla, che erano alla sua dote destinati, essendo essa ancora piccola, promisse esso Sig(no)r Cottunio persuaderla al' imprestido, che frà puoco li darebbe il doppio, et anco doppo la sua morte lasciarebbe tutta la sua robba a lei, ò vero havendo figlioli à loro et tanto di quella, che havesse in sua Patria quanto in altro loco. Il che tutto con scripptura in Greco et anco in Italiana ambe dà lui scritte et sotto scritte tutte di sua mano pur in Veria, sua patria, si dichiara et appàr chiarissimo senza dubio imaginabile alcuno. Visse la signora Teologa sua sorella nudrita dalle speranze del fratello particolarmente d'esser fata erede sua et suoi figlivoli massime essendosi maridata havendo in effetto havuto figlioli, trà quelli chè pur è unico maschio, il Signor Giovanni Cunali dà lui riconosciuto per nipote et fatto venire in Padova et accolto in casa un anno avanti et più che morisse et poi espressamente benefficato nel suo testamento, nominando et beneficando pùr anco con picolo legato essa signora Teologa, come chiaro appare dal suo Testamento. Hora dunque essendo il Signor Cottunio mancato et diversamente disposto dà quanto promesse nella detta scrittura et vedendosi essa Signora Teologa et il Signor Giovanni suo unico figliolo delusi, né essendo il dovere che perdino anco il suo legitimo credito di vinti milla reali, che tanto tempo le sono state infrutuose et desiderando perciò consequire questo suo considerabil capitale con li frutti et prò che de jure vengono. Per tanto d'ordine del Nobilissimo Signor Vicario et ad istanza del sudetto Signor Zuanne Cuniali, tanto per nome suo, come per nome della Signora Teologa, sua madre, relicta del qm. Signor Demetrio Cunali sarano vitati li Nobilissimi et Ecc(ellentissi)mi Sig(no)ri Commissarii testamentarii del prefetto ecc(ellentissi)mo Signor Zuanne Cottunio per la prima hora di ragione, che sarà trè giorni doppo della relatione della presente in officio à vedersi à setentiare nella sudetta somma ut supra et ut in sudetto con impensis sale, protestando. Et con la presente saranno prodotti li nominati scritti et il testamento prenominato in parte et partibus.

Copia Adi 20 Aprile 1623 in Veria

Ricevo io infrascritto dalla Signora Teologa mia sorella andando in Constantinopoli per farmi metropolita di Veria, mia patria, prestido cioè più di quel che havevo d'aver della mia parte vinti mille reali la dotte sua essendo picola la mia sorella obligandomi che frà puoco tempo darli il doppio delli suoi soldi et ancora doppo la mia morte esser tutta la robba sua, o vero havendo figlioli esser la mia robba di quelli, tando quà, quanto in altro luoco, in fede di que.

Io Giovanni Cottunio, affermo

Μ ε τ ά φ ρ α σ η.

Ὡς τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1623 ὁ μακαρίτης Ἐξοχώτατος κ. Ἰωάννης Κωττούνιος ὄφειλε νὰ μεταβῇ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ γίνῃ μητροπολίτης Βεροίας, τῆς πατρίδας του, ἀξίωμα σπουδαῖο καὶ μεγάλης ὠφέλειας, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ πετύχῃ παρὰ μονάχα μὲ καταβολὴ χρυσοῦ· γι' αὐτὸ φρόντισε καὶ δανείστηκε ἀπὸ τὴν ἀδελφή του κ. Θεολόγα, εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια ποὺ προορίζονταν γιὰ τὴν προίκα της, ἀφοῦ ἄλλωστε αὐτὴ ἦταν ἀκόμη μικρή. Ὑποσχέθηκε λοιπὸν αὐτὸς ὁ κ. Κωττούνιος, πείθοντάς την νὰ τοῦ δανείσῃ, πὼς σὲ λίγο καιρὸ θὰ τῆς ἔδινε τὸ διπλάσιο καὶ ἀκόμη πὼς μετὰ τὸ θάνατό του θὰ τῆς ἄφηνε ὅλη του τὴν περιουσία ἢ ἂν εἶχε παιδιὰ σ' αὐτά, τόσον ἐκείνη ποὺ εἶχε στὴν πατρίδα του, ὅσον κι ἐκείνη ποὺ βρισκόταν σ' ἄλλον τόπο. Καὶ ὅλ' αὐτὰ ὑποσχέθηκε γραπτῶς στὴν ἑλληνικὴ καὶ ἰταλική· ἐπειδὴ εἶναι γραμμένα καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ ὑπογεγραμμένα ὅλα μὲ τὸ χέρι του καὶ μάλιστα στὴ Βέροια, τὴν πατρίδα του, ἀποδεικνύονται καὶ φαίνονται καθαρὰ χωρὶς καμιὰ ἀμφιβολία. Ἔζησε ἡ κ. Θεολόγα, ἡ ἀδελφή του, τρεφόμενη μὲ τὶς ἐλπίδες τοῦ ἀδελφοῦ, ἰδιαίτερα πὼς θὰ γινόταν κληρονόμος του μαζὶ μὲ τὰ παιδιά της, ἀφοῦ ἄλλωστε παντρεύτηκε καὶ ἀπέκτησε παιδιά, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ ἀρσενικὸ ὁ κ. Ἰωάννης Κούνιαλης, ποὺ ἀναγνωρίστηκε ἀπ' αὐτὸν ὡς ἀνεψιός του καὶ πού, ἀφοῦ τὸν ἔφερε στὴν Πάντοβα καὶ τὸν δέχτηκε σπίτι του ἕνα καὶ πλέον χρόνο, πρὶν πεθάνῃ, ἔπειτα τὸν εὐεργέτησε ρητὰ μὲ τὴ διαθήκη του, ὀνομάζοντας καὶ εὐεργετώντας ἐπίσης μὲ μικρὸ ποσὸ τὴν κ. Θεολόγα, ὅπως φανερὰ φαίνεται στὴ διαθήκη του.

Τώρα λοιπὸν ποὺ ὁ κ. Κωττούνιος πέθανε καὶ διέθεσε διαφορετικά, ἀπ' ὅ,τι ὑποσχέθηκε στὸ παραπάνω ἔγγραφο, τὴν περιουσία του καὶ βλέποντας αὐτὴ ἡ κ. Θεολόγα καὶ ὁ κ. Ἰωάννης, ὁ μοναχογιός της, νὰ ἔχουν διαψευστῆ οἱ προσδοκίες τους καὶ νὰ χάνουν ὄχι μόνον αὐτὰ ποὺ τοὺς ὀφείλονταν, ἀλλὰ νὰ χάνουν καὶ τὸ νόμιμο ποσὸ τῶν εἴκοσι χιλιάδων ρεαλίων, ποὺ τόσα χρόνια ἔμειναν χωρὶς καρποὺς καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν νὰ καρπωθοῦν αὐτὸ τὸ σημαντικὸ ποσὸ μὲ τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς τόκους ποὺ νόμιμα ἐπακολουθοῦν, γι' αὐτὸ μὲ διαταγὴ τοῦ Εὐγεν. κ. Τοποτηρητοῦ καὶ ὕστερ' ἀπὸ αἴτηση τοῦ παραπάνω κ. Ἰωάννου Κούνιαλη, τόσον ἐξ ὀνόματός του, ὅσον καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς κ. Θεολόγας, τῆς μητέρας του, χήρας τοῦ μακαρ. κ. Δημητρίου Κούνιαλη, θὰ κληθοῦν οἱ Εὐγενέστατοι καὶ Ἐξοχώτατοι κ.κ. Ἐπίτροποι τῆς διαθήκης τοῦ παραπάνω Ἐξοχώτατου κ. Ἰω. Κωττουνίου, κατὰ τὴν πρώτην προθεσμίαν, ποὺ εἶναι τρεῖς μέρες μετὰ τὴν ἐπίδειξη τῆς παρούσης, στὴν ὑπηρεσία, γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ ἀκούσουν γιὰ τὸ ποσόν, ὅπως παραπάνω ἀναφέρεται... Καὶ μὲ τὴν παροῦσα θὰ προσκομισθοῦν καὶ τὰ ἔγγραφα καὶ ἡ διαθήκη κατὰ τὰ μέρη αὐτῆς.

Ἀντίγραφο. 20 Ἀπριλίου 1623, στὴ Βέροια

Λαμβάνω ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος ἀπὸ τὴν κ. Θεολόγα, τὴν ἀδελφή μου, σκοπεύοντας νὰ μεταβῶ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ γίνω μητροπολίτης Βεροίας, τῆς πατρίδας μου, δάνειο, δηλ. ἐπὶ πλέον ἐκείνου ποὺ εἶχα νὰ λαμβάνω ὡς μερίδιο, εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια, τὴν προίκα της, κι αὐτὸ ἐπειδὴ εἶναι μικρὴ ἡ ἀδελφή μου. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος ἐντὸς ὀλίγου χρόνου νὰ τῆς ἀποδώσω τὸ διπλάσιο τῶν χρημάτων της κι ἀκόμη μετὰ τὸ θάνατό μου νὰ ἀνήκη σ' αὐτὴν ὅλη ἡ περιουσία μου ἢ ἂν ἔχη παιδιὰ νὰ ἀνήκη στὰ παιδιά της, τόσον ἐκείνη ποὺ βρίσκεται ἐδῶ, ὅσο καὶ ἡ ἄλλη ποὺ βρίσκεται σ' ἄλλον τόπο.

Εἰς πίστιν αὐτῶν,
ἐγὼ ὁ Ἰω. Κωττούνιος βεβαιώνω.

Σχόλια.

Ἀγνοοῦμε τί ἔγινε τελικὰ μὲ τὴν αἴτηση αὐτὴ τοῦ Κούνιαλη. Οἱ ἐπίτροποι τῆς διαθήκης τοῦ Κωττουνίου καὶ οἱ βενετικὲς ἀρχὲς θὰ θεώρησαν πολὺ δύσκολο νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ἀπαίτηση αὐτὴ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Κωττουνίου, ὁ ὁποῖος παρέμεινε ὡς τὰ 1670 σπουδάζοντας στὴν Πάντοβα ὡς ὑπότροφος τοῦ κληροδοτήματος τοῦ θείου του. Πράγματι, στὰ 1670 ὁ Κούνιαλης ζήτησε μὲ ἔγγραφό του πρὸς τοὺς Ἀναμορφωτὲς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάντοβας νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ μεταβῆ στὴ Βέροια, ἀλλὰ ταυτόχρονα ἀπαιτοῦσε νὰ τοῦ δοθῆ καὶ τὸ ποσὸ τῶν 450 δουκάτων δηλώνοντας πὼς παραιτεῖται κάθε κληρονομικοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς διαθήκης Κωττουνίου, βλ. Archivio di Stato di Venezia, Rifformatori dello Studio di Padova, Φάκ. 174.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀποτυχία τοῦ Κωττουνίου νὰ χριστῆ μητροπολίτης Βεροίας μποροῦμε νὰ δεχτοῦμε ὅτι αἰτία ἦταν ἡ σύγχυση καὶ τὸ χάος ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ χρονιὰ (1623) στὸ Πατριαρχεῖο μὲ τὴν ἐκδίωξη καὶ ἐπαναφορὰ τοῦ μάρτυρα Πατριάρχη Κύριλλου Λούκαρι στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο. Ὁ Λούκαρις, ὡς γνωστόν, ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὸ θρόνο του στὰ μέσα Ἀπριλίου 1623 καὶ ἀφοῦ ἐξορίστηκε στὴ Ρόδο, ἐπανῆλθε στὸ Πατριαρχεῖο στὶς 2 Ὀκτωβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ μητροπολίτη Ἀδριανουπόλεως Ἀνθίμου ποὺ εἶχε ἀνέλθει στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο στὶς 18 Ἰουνίου, βλ. Γερμανοῦ Σάρδεων, Συμβολὴ εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Καταλόγους Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως καὶ ἑξῆς, Ἀθῆναι 1933, σ. 489-491, πρβλ. Ἀποστόλου Ε. Βακαλοπούλου, Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, τόμος Γ΄, Θεσσαλονίκη 1968, σ. 447-466. Γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Λούκαρι καὶ τοὺς ἀγῶνες του τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βλ. Henrig Gunnar, Ökumenisches Patriarchat und Europaische Politik, 1620-1638, Wiesbaden 1968, passim.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ε. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

RÉSUMÉ

Jean Karathanassis, Des éléments nouveaux au sujet de Jean Cottounios (1572-1657).

Deux documents tirés des Archives Nationales de Venise paraissent dans cette étude, concernant la vie et l'œuvre de J. Cottounios.

Dans le premier document le Procurator Pisani recommande J. Cottounios au Procurator Cornaro et soutient J. Cottounios, qui pose sa candidature, pour être élu professeur en philosophie à l'Université de Padoue à la place de Cremonini, décédé peu avant.

Le deuxième document nous renseigne que J. Cottounios étant alors professeur à l'Université de Bologne (1623), demande à sa sœur Theologa de lui prêter 20.000 réalia, qui permetraient à Kyrillos Lukaris, Patriarche œucuménique, de le sacrer évêque de Véria. J. Counialis, fils de sa sœur Théologa, nous donne ces derniers renseignements dans sa demande, adressée aux administrateurs du testament de Cottounios, par laquelle il réclame l'argent emprunté.